

TAIKOMOJO MENO, AMATŲ IR DIZAINO TECHNOLOGIJŲ BENDROJI PROGRAMA MOKINIAMS, BESIMOKANTIEMS PAGAL VIDURINIO UGDYMO PROGRAMĄ

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Taikomojo meno, amatų ir dizaino technologijų bendroji programa (toliau – Programa) skiriama mokiniams, besimokantiems pagal vidurinio ugdymo programą.

Programą siūloma rinktis tiems mokiniams, kurie domisi tradiciniais ir šiuolaikiniais amatais, taikomoju menu, dizainu ir leidybos pagrindais bei gali geriausiai save realizuoti praktinėje veikloje bei versle.

Pasirinkęs šią programą mokinys:

susipažins su taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos sektoriumi, smulkiuoju verslu, pramonine gamyba, darbo aplinka, darbo priemonėmis;

pažins ir išbandys tradicines ir šiuolaikines medžiagas, naudojamas taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos sektoriuje, jų asortimentu, savybėmis ir pritaikymu;

projektuos ir gamins nedidelius taikomojo meno dirbinius, derindamas juos su pastatų, sodybų eksterjeru, interjeru, mažosios architektūros elementais, rinks medžiagą projektams muziejuose, bibliotekose, internete;

atliks nesudėtingas darbo operacijas šiuolaikinėmis darbo priemonėmis, įranga, kūrybos procese naudos kompiuterių programas, skaitmeninę fotografijos įrangą;

analizuos dizaino objektus, konstruos, maketuos ir pateiks individualius projektus, taikydamas poligrafijos principus.

Įvairiose veiklos srityse, numatytose programoje, atsiras galimybė pasireikšti mokinio iniciatyvai, kūrybingumui, savarankiškumui, individualumui. Mokinys, įgijęs technologinių taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos srities žinių, galės jas taikyti ne tik ateityje, nuosekliai tęsti studijas, bet ir kasdieniame gyvenime, praktiškai pritaikys ir pademonstruos įgytus įgūdžius (buityje, mokykloje, parodose ir pan.).

Taikomasis menas, dailieji amatai, dizainas ir poligrafija – tai sritys, kurios padeda mokiniui suvokti aplinkos harmonizavimo principus ir būdus, sudaro galimybę mokiniams kurti bei taikyti pagrindinius kūrybinius principus savo praktinėje veikloje.

II. PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, STRUKTŪRA, MOKINIŲ VEIKLOS SRITYS

2. Programos tikslas – praktiškai atlikti projektinius darbus supažindinant mokinius su meninėmis priemonėmis, pagrindiniais technologiniais principais ir raiškos galimybėmis, tradiciniais ir šiuolaikiniais amatais, taikomojo meno, dizaino ir poligrafijos raida, tradicijomis.

3. Įgyvendinant Programos tikslą keliami uždaviniai, kad mokiniai:

puoselėdami vertybines nuostatas ir plėtodami bendruosius gebėjimus, stebėdami ir aptardami buitinę aplinką, susipažintų su taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos sektoriaus struktūra, raida, veikla, informacinių ir komunikacinių technologijų panaudojimo galimybėmis;

kūrybingai planuotų veiklos etapus, projektuodami, maketuodami rinktų informaciją apie taikomojo meno, dailių amatų ir dizaino objektus, poligrafijos technikas;

analizuotų kylančias problemas, parinkdami medžiagas, gamindami, naudodami ir utilizuodami įvairius dirbinius;

atliktų kūrybinę praktinę veiklą, tikslingai pasirinktų darbo objektą, gaminio modelį, darbo priemones, gebėtų estetiškai, ekonomiškai ir saugiai atlikti technologinius procesus ir darbo operacijas;

apibendrintų idėjas ir atliktus darbus, įvertintų ir pristatytų galutinį darbo rezultatą.

4. Mokinių veiklos sritys yra šios:

Projektavimas

Informacija

Medžiagos

Technologiniai procesai, jų rezultatai

5. Programos struktūra yra modulinė. Ji sudaryta iš keturių tarpusavyje susijusių modulių.

Programą pasirinkę mokiniai gali mokytis pagal:

5.1. Bendrąjį kursą (2 val.), kurio metu susipažins su taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos ūkio šakos darbine veikla bei atliks projektinį darbą. Antraisiais metais mokiniai gali rinktis kitą bendrojo kurso programą arba tęsti tos pačios programos modulius. Mokiniai:

gilinsis į taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos ūkio šakos veiklos turinį;

tobulins praktinius gebėjimus, įgytus ankstesnėse klasėse;

susipažins su bendraisiais taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos ūkio šakos veiklos principais, naudingais kiekvienam vartotojui.

5.2. Išplėstinį kursą (2 val.+ 1 val. = 3 val.), kurio metu:

plačiau ir išsamiau susipažins su meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos ūkio šakos veikla;

sieks geresnių taikomojo meno, dailių amatų, dizaino ir poligrafijos ūkio šakos veiklos projektavimo gebėjimų;

dirbs technologijų ir projektavimo kabinete su programine įranga, modeliuojančia darbo operacijas, technologinius procesus.

5.3. Programos išsklotinė moduliais ir valandomis per dvejus metus:

Vidurinis ugdymas	Bendrasis kursas (B.K.) 2 val.		Išplėstinis kursas 3 val., t. y. 2 val. (B. K.) +1 val.	
Pirmi mokslo metai	1 modulis – Taikomasis menas ir dailieji amatai			
	34 val.	Veiklos sritys: informacija, projektavimas, medžiagos, technologiniai procesai.	17 val.	Mokinių gebėjimų plėtojimo sritys: informacija ir projektavimas. Dirbama technologijų ir projektavimo kabinete su programine įranga, modeliuojančia darbo operacijas, technologinius procesus.
	2 modulis – Dizainas			
	34 val.	Veiklos sritys: informacija, projektavimas, medžiagos, technologiniai procesai.	17 val.	Mokinių gebėjimų plėtojimo sritys: informacija ir projektavimas. Dirbama technologijų ir projektavimo kabinete su programine įranga, modeliuojančia darbo operacijas, technologinius procesus.
Antri mokslo metai	3 modulis – Poligrafija			
	34 val.	Veiklos sritys: informacija, projektavimas, medžiagos, technologiniai procesai.	17 val.	Mokinių gebėjimų plėtojimo sritys: informacija ir projektavimas. Dirbama technologijų ir projektavimo kabinete su programine įranga, modeliuojančia darbo operacijas, technologinius procesus.
	4 modulis – Projektinis darbas			

	34 val.	Veiklos sritys: informacija, projektavimas, medžiagos, technologiniai procesai.	17 val.	Mokinių gebėjimų plėtojimo sritys: informacija ir projektavimas. Dirbama technologijų ir projektavimo kabinete su programine įranga, modeliuojančia darbo operacijas, technologinius procesus.
--	---------	---	---------	--

III. MOKINIŲ PASIEKIMAI, TURINIO APIMTIS, MOKYMOSI APLINKA

6. Mokinių pasiekimų lentelė

Veiklos sritys	Bendrieji technologiniai mokinių gebėjimai (pagal Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrąsias programas ir išsilavinimo standartus XI–XII klasėms, patvirtintus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1465)		Mokinių pasiekimai pagal taikomojo meno, amatų, dizaino ir poligrafijos ūkio šakos technologijų programą	
	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
1. Projektavimas	1.1. Siūlo ir plėtoja savo projektų idėjas, fiksuoja jas grafinės raiškos priemonėmis, pažymi kai kuriuos terminus ir galimus projektinius apribojimus.	1.1. Kuria ir tobulina projektus, kuriuose vartojami simboliai, grafinė kalba, specialūs terminai, siūlo kelias projekto sprendimo alternatyvas. Savo sprendimus pagrindžia funkcinio, estetinio, socialiniu aspektu.	1.1. Ieško idėjų projektui sau artimoje aplinkoje. Fiksuoja projekto idėją eskizais, piešiniais, brėžiniais, kopijavimo priemonėmis. Numato projekto apimtį atsižvelgdamas į skirtą laiką, grafinės raiškos galimybes, technines maketo realizavimo galimybes, žino specifines sąvokas.	1.1. Projektui įgyvendinti pasitelkia sudėtingas grafinės ir plastinės raiškos priemones – piešinius, brėžinius, fotografiją, koliažus, skaitmeninę spaudą, pateikia paaiškinimus raštu. Tinkamai vartoja ūkio šakos srities sąvokas. Pagrindžia idėjos pritaikymą kuriai nors amžiaus, profesinei, socialinei grupei.
	1.2. Apibūdina projekto idėjos įgyvendinimo etapus. Planuoja procesus, jų seką, gamina produkciją, užtikrina darbo proceso saugumą.	1.2. Kuria gaminių ir procesų įgyvendinimo planą atsižvelgdamas į projekto specifiką, galimus pavojus, darbo saugos reikalavimus.	1.2. Apibūdina ir apsversto projekto idėjos įgyvendinimo etapus – grafinį idėjos fiksavimą, grafinių vaizdų papildymą tekstiniais paaiškinimais, medžiagų parinkimą grafinei ar plastinei idėjos išraiškai. Parenka saugius technologijos procesus.	1.2. Įvaldo naujus efektyvius ir saugius technologinius procesus bei įrangą. Parenka medžiagas pagal projekto specifiką. Saugiai dirba su medžiagomis ir rankiniais bei stacionariais elektriniais įrankiais, įranga.

	1.3. Apibūdina ateities objektų dizainą, išskiria estetinius ir technologinius aspektus bei jų įtaką aplinkai.	1.3. Įvertina kitų mokomųjų dalykų indėlį įgyvendinant projektą bei galimą priimamų sprendimų poveikį aplinkai.	1.3. Apibūdina estetiškes aplinkos savybes, ieško galimybių jai tobulinti. Išmono ir taiko nekenksmingus aplinkai technologinius procesus, parenka medžiagas, nedarančias neigiamo poveikio aplinkai.	1.3. Tiria kuriamam projektui parinktų medžiagų savybes ir poveikį aplinkai. Tyrimo rezultatams pateikti naudoja informacines komunikacines technologijas, vartoja taisyklingą terminiją.
	1.4. Apibendrina ir įvertina, ar idėja, jos įgyvendinimas atitinka funkcinius, estetinius ir technologinius projekto reikalavimus.		1.4. Projekto pradžioje aptaria ir nustato funkcinius, puošybos, kompozicinius vertinimo kriterijus.	1.4. Nustato, ar technologinės galimybės buvo pakankamos projektui įgyvendinti.
2. Informacija	2.1. Nustato ir analizuoja socialinius, kultūrinius kasdienių gaminių ar procesų raidos aspektus.	2.1. Paaiškina, kaip informacija naudojama atsižvelgiant į projekto reikalavimus ir numatytus darbo procesus.	2.1. Renka ir analizuoja informaciją apie ūkio šakos produktus pagal socialinę ir kultūrinę jų paskirtį, įvairių vartotojų poreikius.	2.1. Pateikia surinktą informaciją apie ūkio šakos produktus pagal socialinę ir kultūrinę jų paskirtį, įvairių vartotojų poreikius.
	2.2. Apibūdina galimus informacijos: rinkimo ir kaupimo variantus; atrankos kuriamam projektui kriterijus; naudojimo apribojimus; pateikimo variantus.	2.2. Apibūdina, kaip buvo kaupiama informacija ir kaip ji pakito pateiktame projekte.	2.2. Pasirinkęs tinkamą informacijos rinkimo ir kaupimo būdą, atranka projektui esminę informaciją apie estetiškes aplinkos savybes iš periodinės spaudos, specialiosios literatūros, apklausų.	2.2. Apibūdina, kaip iš interneto atranka esminę projektui informaciją apie estetiškes aplinkos savybes, pateikia gaminio prototipų, pavyzdžių, analogų. Palygina su pirmine informacija iš alternatyvių šaltinių.
	2.3. Naudoja technines priemones informacijai užrašyti, papildyti, perduoti.	2.3. Kuria informacijos produktus, reikalingus projektui įgyvendinti.	2.3. Informaciją užrašo ir tvarko įprastinėmis grafinėmis priemonėmis, nesudėtingomis skaitmeninėmis technologijomis.	2.3. Projekto idėjas fiksuoja ir apibendrina brėžiniais, piešiniais, spaudiniais, įrašo kompaktinėse plokštelėse, skelbia internete.

	2.4. Paaiškina, kokiomis formomis informacija gali būti pateikiama, saugoma ir perduodama visuomenei, ypač vartotojams.		2.4. Paaiškina informacijos pateikimo, saugojimo ir perdavimo principus įvairiose projekto stadijose – analizuojant problemą, projektuojant, informuojant visuomenę ir reklamuojant produktą.	
3. Medžiagų pažinimas ir taikymas	3.1. Atpažįsta dažnai vartojamas medžiagas, nusako jų ypatybes bei tinkamai jas panaudoja.	3.1. Nusako medžiagų ypatybes ir susieja jas su funkciniais ir estetiniais kuriamo projekto reikalavimais.	3.1. Žino pagrindinių medžiagų, naudojamų taikomojo meno, dizaino ir poligrafijos ūkio šakoje, konstrukcines ir menines ypatybes.	3.1. Analizuoja šiuolaikines medžiagas, jų panaudojimo ir derinimo su tradicinėmis medžiagomis galimybes, nusako medžiagų tinkamumą kuriamam projektui pagal funkcinius ir estetinius reikalavimus.
	3.2. Parenka tam tikrų savybių medžiagas, tinkamas projektui įgyvendinti.	3.2. Parenka tam tikrų fizinių, cheminių ir estetinių savybių medžiagas, atitinkančias eksploataavimo reikalavimus.	3.2. Parenka projektui įgyvendinti nesudėtingas regione tradiciškai naudojamas medžiagas, kurioms apdoroti nereikalingi specifiniai technologiniai procesai.	3.2. Derina tarpusavyje tradicines ir šiuolaikines įvairių konstrukcinių, estetinių ypatybių medžiagas, atsižvelgdamas į eksploatacines jų ypatybes, naudoja jas projekto idėjai atskleisti ir numato medžiagų utilizavimo galimybes.
		3.3. Parenka įrangą dirbti su pasirinktomis medžiagomis, dirba ja tiksliai pagal reikalavimus, laikydamasis technologinių procesų saugumo.		3.3. Dirba su pasirinktomis medžiagomis tinkama technologiniam procesui įranga bei įrankiais, vadovaujasi įrangos gamintojo nurodymais, specifinių medžiagų vartojimo instrukcijomis.

4. Technologiniai procesai, jų rezultatai	4.1. Parenka sistemos analogą ir suskaido į technologinius procesus.	4.1. Nustato sistemos elementų ryšius ir sudaro technologines sekas, konstruoja sistemas (pavyzdžiui,, suknele, stalą ir kt.). Nurodo galimų kuriamos sistemos technologinių procesų variantų.	4.1. Parenka nesudėtingų kuriamo gaminio analogų iš daiktinės aplinkos analogus. Palygina jų konstravimo eigą, numato kuriamo gaminio analogo gamybos procesus.	4.1. Nustato kuriamos sistemos elementų ryšius ir projektiniame darbe nuosekliai nurodo technologinius procesus, sujungia atskirus elementus į kompozicijas. Nurodo kuriamai sistemai alternatyvių technologinių procesų.
	4.2. Parenka ir užtikrina trumpą ir saugią darbų seką atliekant operacijas, montuojant ir derinant sistemą.	4.2. Parenka ir naudoja techniką sistemai montuoti ar išmontuoti, elementams sujungti ar atskirti.	4.2. Parenka ruošinius, nužymi detalių kontūrus, gamina detales, nustato detalių jungimo eilės tvarką ir jas sujungia. Užbaigia gaminį (kūrinių), suteikia jam vientisumo.	4.2. Numato objekto sumontavimo (surinkimo, sustatymo), transformavimo, naudojimo įvairiomis sąlygomis galimybes, naudoja technologinio proceso etapui (gaminimas, transportavimas, platinimas) optimaliai tinkančią įrangą ir priemones.
	4.3. Paaiškina kuriamos sistemos elementų dermę.	4.3. Įvertina atliktų darbų kokybę, nustato ir šalina trūkumus.	4.3. Grafinėmis ir techninėmis priemonėmis paaiškina kuriamos sistemos elementų tarpusavio darną, harmoningą jų ryšį su aplinka.	4.3. Pastebi ir pašalina atlikto darbo konstrukcines klaidas, apdailos trūkumus ir kitus išorinius defektus.
	4.4. Apibūdina sistemos įgyvendinimo efektyvumą, poveikį žmonėms ir aplinkai.	4.4. Paaiškina, kokios galimos kompleksinių sistemų struktūros, jų valdymas atsižvelgiant į jų: rezultatus, poveikį bendruomenei ir aplinkai.	4.4. Apibūdina kuriamo objekto ryšį su vartotoju ir jo aplinka, objekto naudojimo efektyvumą, ergonomiškumą, funkcionalumą, poveikį aplinkai.	4.4. Apibūdina taikomojo meno, dailiųjų amatų, dizaino ir poligrafijos objekto kūrimo etapus: paklausos ir daikto poreikio tyrimas, projektavimas, gaminimas, reklamavimas, realizavimas, utilizavimas.

7. Turinio apimtis:

7.1. Modulis – Taikomasis menas ir dailieji amatai

<i>Mokinių veiklos sritys</i>	Informacija. Medžiagos. Technologiniai procesai ir jų rezultatai.
<i>Veiksmai, darbo operacijos</i>	Analogų suradimas, jų matavimas, matmenų fiksavimas, aprašymas, eskizavimas, braižymas, idėjos variantų piešimas, erdvinis modeliavimas, fotografavimas, fotografinių vaizdų apdorojimas ir katalogavimas, plastinių idėjų fiksavimas aplankuose renkant informaciją ir parengiant projektinio

	darbo koncepciją. Medžiagų projektiniam darbui ieškojimas, įvertinimas, atrinkimas, parinkimas pagal darbo paskirtį, analizavimas; savybių bandymas. Darbo operacijos pagal pasirinktą techniką, pavyzdžiui: audimas, rišimas, siuvimas, mezgimas, nėrimas, dažymas, aplikavimas, lipdymas, žiedimas, štapavimas, glazūravimas, degimas, pjovimas, skėlimas, grėžimas, obliavimas, šlifavimas, tonavimas, lakavimas, klijavimas, sunėrimas, drožimas, inkrustavimas, faneravimas, metalo pjovimas, kalimas, suvirinimas, kniedijimas, srieginis sujungimas, liejimas, poliravimas, cheminis apdorojimas, akmens pjovimas, skėlimas, tašymas, punktavimas, stiklo pjaustymas, jungimas, glazūravimas, terminis apdorojimas, deformavimas, grėžimas, graviravimas, spalvinis dekoravimas, pritaikant pasirinktam taikomojo meno ar dailių amatų objektui.
--	---

7.2. Modulis – Dizainas

<i>Mokinių veiklos sritys</i>	Informacija. Medžiagos. Technologiniai procesai ir jų rezultatai.
<i>Veiksmai, darbo operacijos</i>	Analogų suradimas, analizavimas ir įvertinimas konstrukciniu, medžiagų panaudojimo, dekoratyviniu, surinkimo, vartojimo, transportavimo, aptarnavimo, utilizavimo požiūriu; analogų klasifikavimas, archyvavimas, kompozicinių idėjų aplanko rengimas ir pildymas, braižymas, eskizavimas, piešimas, erdvinis konstravimas ir modeliavimas, maketavimas, modulių struktūrų projektavimas, popieriaus lakšto lankstymas, savo artimos aplinkos objektų analizavimas, kinetinių struktūrų ir judesio šaltinių analizavimas, informacijos apie dizaino raidą, šakas ir mokyklas kaupimas, įrankių ruošimas, plastinių idėjų fiksavimas ir pateikimas parengiant projektinio darbo koncepciją; technologiniai procesai: įvairių medžiagų pjovimas, grėžimas, lenkimas, sujungimas, derinimas, paviršiaus apdorojimas gruntuojant, dažant, lakuojant, šlifuojant, poliruojant, formavimas, liejimas, tekinimas, metalų apdorojimas kalvystės ir šaltkalvystės operacijomis, struktūros elementų sumontavimas ir išmontavimas, fotografavimas, fotografinių vaizdų, piešinių, brėžinių, schemų apdorojimas skaitmeninėmis technologijomis; veikiančių modelių konstravimas, jų poveikio aplinkai tyrimas.

7.3. Modulis – Poligrafija

<i>Mokinių veiklos sritys</i>	Informacija. Medžiagos. Technologiniai procesai ir jų rezultatai.
<i>Veiksmai, darbo operacijos</i>	Šrifto raidos ir stilių pažinimas; šrifto stiliaus parinkimas, naudojimas leidinyje, šrifto stiliaus emocinio, psichologinio poveikio suvokimas, raidžių proporcijų studijavimas, raidžių konstravimo principų pažinimas, meninis šrifto rašymas – kaligrafija, raidžių komponavimas, žodžių komponavimas, puslapio komponavimas ir maketavimas, puslapio proporcijų suradimas, teksto išdėstymas puslapyje, iliustracijų išdėstymas puslapyje, šrifto parinkimas, iliustracijų, teksto ir šrifto derinimas puslapyje, iliustracijų kūrimas pasitelkus fotografiją ir skaitmenines technologijas, iliustracijų kūrimas naudojant spausdinimo formas, pagrindinių spaudos technikų ir jų raidos pažinimas, iškiliosios spaudos formų projektavimas, iškiliosios spaudos formų gaminimas, spausdinimas iškiliosios spaudos formomis, giliaspaudės formų projektavimas, giliaspaudės formų gaminimas, spausdinimas giliaspaudės formomis, plokščiaspaudės formų projektavimas, plokščiaspaudės formų gaminimas, spausdinimas plokščiaspaudės formomis, skaitmeninės spaudos įrangos pažinimas, popieriaus rūšies parinkimas ir skaitmeninės spaudos technologijos taikymas, spausdinimo medžiagų parinkimas ir taikymas skaitmeninės spaudos technologijose.

7.4. Modulis – Projektinis darbas

Patartina panaudoti įvairesnius 1–3 modulių darbo veiklos derinius ir įgytą darbų planavimo, organizavimo patirtį pasirenkant aktualią temą, formuluojant problemą, numatant darbo etapus ir renkant, aptariant bei apibendrinant papildomą informaciją, reikalingą projektui. Projektinio darbo projektavimas: braižymas, eskizavimas, piešimas, erdvinis modeliavimas; projektinio darbo atlikimas pasirinkto programos modulio atlikimo priemonėmis; projektinio darbo tikslinimas, trūkumų nustatymas ir ištaisymas; medžiagos rengimas projekto pristatymui, naudojant programos poligrafijos modulyje išvardytas priemones, technologinius procesus ir medžiagas.

8. Rekomenduojama mokymosi aplinka:

8.1. Taikomojo meno, dailiųjų amatų, dizaino ir poligrafijos ūkio šakos programos užduotims atlikti kabinetuose, laboratorijose ir dirbtuvėse rekomenduojama turėti:

vaizdinių mokymo priemonių;

mobilios ir stacionarinės įrangos ir rankinių elektrinių ar pneumatinių įrankių mokinių pasirinktiems tekstilės, keramikos, medžio ir metalo darbams atlikti;

informacinių technologijų įrangos, įgalinančios surasti ir kaupti informaciją apie tradicinius ir šiuolaikinius technologinius procesus, medžiagas, kurti informacinius produktus, padedančius pristatyti projektinio darbo eigą ir rezultatus, modeliuoti darbo operacijas, technologinius procesus.

8.2. Mokinių projektavimo ir informacijos rinkimo bei paties projekto pristatymo darbams atlikti siūlytina pasinaudoti arba informatikos kabinetu, arba šalia technologijų kabinetų įrengtu technologijų ir projektavimo kabinetu.

8.3. Mokinių projektiniai darbai gali būti atliekami projektuojant mokyklos interjerą ar eksterjerą. Todėl dalis mokymosi veiklos gali būti atliekama bibliotekose, aktų salėje, koridoriuose ir kitoje mokyklos aplinkoje. Tikslinga pasiūlyti mokyklos bendruomenei numatyti prioritетines mokinių veiklos sritis, susijusias su taikomojo meno, dailiųjų amatų, dizaino ar poligrafijos veikla. Svarbu pasitelkti kitų dalykų mokytojus, visų pirma informatikos – renkant, kaupiant ir apdorojant informaciją, dirbant su medžiaga internete.
